

**“ครูตำรวจแดร์” ปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เพื่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน**
**"Kru Police D.A.R.E." Factor of Closely Relationship with Police
For Participation on Crime Prevention Against to Students**

พ.ต.ท.ดร.ขวัญชัย อัทธโน¹ และ ว่าที่ ร.ท.ดร.เจนรบ พลเดช²
Pol. Lt. Col. Dr. Kwanchai Attano and Acting Lt. Dr. Janrob Phaladech

บทคัดย่อ

โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อให้พื้นฐานความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและวิธีการหลีกเลี่ยงเมื่อถูกชักชวน รวมทั้งรูปแบบการตัดสินใจแบบแดร์ ได้แก่ (1) ระบุปัญหา (2) ประเมินทางเลือก (3) ตัดสินใจเลือก และ (4) ประเมินผล ทำการสอนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมเรียกว่า “ครูตำรวจแดร์” อันเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กนักเรียน ครู บิดามารดา และสมาชิกในชุมชนที่สอดคล้องกับปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม แต่โครงการครูตำรวจแดร์เป็นหลักสูตรที่ทำการสอนให้กับเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งเป็นกลุ่มก่อนวัยเสี่ยง แต่เยาวชนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยศึกษาค้นคว้า ย่อมมีความอยากรู้อยากเห็น จึงมีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งการเป็นผู้ก่อเหตุหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม แนวทางการเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับเยาวชนนักศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาอาชญากรรม การสร้างทักษะและวิธีการในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาตลอดจนการเสนอทางเลือกให้กับเยาวชนนักศึกษาดังกล่าว จึงเป็นการสร้างความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เกิดกับกลุ่มเยาวชนนักศึกษา ทำให้มีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน มีความไว้วางใจ ไม่รู้สึกว่าการที่ตำรวจเป็นคนแปลกหน้า ย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความร่วมมืออันดีในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม

คำสำคัญ : ครูตำรวจแดร์; การมีส่วนร่วมของประชาชน; การป้องกันอาชญากรรม; เด็กนักเรียน

Abstract

Drug Abuse Resistance Education project of Thailand (D.A.R.E. Thailand) aims to provide the basic knowledges to students on the danger of drugs and how to avoid drugs temptations, including 4 decision making patterns of D.A.R.E as follows: D (Define problems) A (Assess alternatives) R (Respond to decision-making) and E (Evaluate

¹ สารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรดอนหวาน ตำรวจภูธรจังหวัดมหาสารคาม

The Suppression Suppression Inspector of Donwan Police Station, Maha Sarakham Provincial Police

² นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ สำนักงาน ป.ป.ท. เขตพื้นที่ 4 Corresponding email :kwan_tkd@hotmail.com

The Expert justice Academic of Office of the National Anti-Corruption Commission Area 4.

results), teaching by police officers called "Kru Police D.A.R.E.". This is a good relationship between police officers, students, teachers, parents and community members, that is consistent with the factor of the closely relationship with the police, related to the people participation on crime prevention. D.A.R.E. Thailand is only the curriculum for 5th or 6th Grade students but the youth in higher education, who are recklessly and curiosity, are also a risk of crimes. The guidelines to strengthen the knowledge for youth in higher education about the effects of crimes by creating skills and methods of decision making is creating the relationship between police officers and youth in higher education. This will result in confidence and cooperation on crime prevention.

Keywords : Kru Police D.A.R.E.; People Participation; Crime Prevention; Students

บทนำ

เด็กนักเรียนโดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งอาจเป็นทั้งผู้ก่อเหตุหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมเนื่องจากเป็นวัยที่มีความคิดคะนอง มีอยากรู้อยากเห็น การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอาจเกิดขึ้นจากการที่สมัครใจเอง เช่น การสมัครใจค้าประเวณี การเสพยาเสพติด การทำแท้ง หรือการฝ่าฝืนวินัยจราจรจนเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น (Katharat Hienstragoon. 2012 : 20) ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนจึงเป็นปัญหาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการแก้ไข ทั้งด้านการปราบปรามและด้านการป้องกัน ซึ่งการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมนั้นแม้จะเป็นหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียวนั้นบางครั้งอาจไม่ทั่วถึงและมีกำลังไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรและปริมาณพื้นที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นแนวทางสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนซึ่งสอดคล้องกับโครงการครูตำรวจตระเวนชายแดน หรือ โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (Drug Abuse Resistant Education ; D.A.R.E.) ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กนักเรียน ครู บิดามารดา และสมาชิกในชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน แต่ปัจจุบันในการดำเนินโครงการเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นครูตำรวจตระเวนชายแดนจะเป็นฝ่ายเข้าไปเสนอหลักสูตรต่อโรงเรียนเพื่อวางแผนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา และอาจมีบางโรงเรียนที่ไม่ได้รับการติดต่อจากวิทยากรครูตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อเสนอหลักสูตร เป็นผลให้การดำเนินโครงการได้ไม่ครบถ้วนทุกโรงเรียน นอกจากนี้โครงการดังกล่าวดำเนินโครงการกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งเป็นกลุ่มก่อนวัยเสี่ยง แต่เยาวชนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยศึกษาคะนองย่อมมีความอยากรู้อยากเห็น จึงมีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อต้องการศึกษาและวิเคราะห์โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการ
ใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน ซึ่งเป็นโครงการสำคัญในการสร้างความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เกิดกับ
เด็กนักเรียน เพื่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียน

1. ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียน

เด็กนักเรียนโดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่
ทั้งสภาพอารมณ์ ร่างกาย โดยเฉพาะสภาพอารมณ์ที่มีความแปรปรวนสูง อ่อนไหวง่ายและรุนแรง
ตลอดจนความสงสัยในกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนทางสังคม มีความอยากรู้ อยากเห็น หรืออยาก
ลองดี (Suphattra Supharb. 1996 : 17) วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นผู้ก่อเหตุหรือการตก
เป็นเหยื่อของอาชญากรรมการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของวัยรุ่น จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ (Katharat
Hiengtragoon. 2012 : 20) ได้แก่ (1) เป็นเหยื่อโดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (Unrelated
Victims) เป็นกรณีที่วัยรุ่นได้ถูกอาชญากรล่วงละเมิดโดยที่ตนเองไม่ได้มีส่วนใดๆ กับการประกอบ
อาชญากรรม ซึ่งมักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นการรับผลร้ายจาก
อาชญากรรมที่อาชญากรตัดสินใจแต่ฝ่ายเดียว (2) เป็นเหยื่อที่มีส่วนยั่วยุหรือจูงใจให้เกิดอาชญากรรม
(Provocative or Precipitative Victims) เป็นกรณีการทำตัวให้เป็นทีโกรธเคืองของผู้อื่น การอวดร่ำ
อวดรวยให้ผู้อื่นเกิดความอิจฉา หรือการแต่งกายเปิดเผยเกินไป เช่น การแต่งกายโป๊นำไปสู่ความผิดทาง
เพศ การด่าทอกันนำไปสู่การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย และ (3) เป็นเหยื่อของตัวเอง (Self-
Victimizing Victims) เป็นกรณีที่ตัววัยรุ่นเป็นทั้งผู้ประกอบอาชญากรรมและเป็นเหยื่ออาชญากรรม
นั่นเอง ที่ถือเป็นอาชญากรรมเพราะอาจกระทำผิดข้อกฎหมายที่กำหนดความผิดไว้ เช่น การเสพยาเสพติด
การทําท่าง การเมาสุราในที่สาธารณะ เป็นต้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

2.1 ความหมายของอาชญากรรม

อาชญากรรม (Dictionary of Royal Academy 1999) หมายถึง การกระทำความผิดทาง
อาญา โดยอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษ ซึ่ง
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 มีหลักการว่าบุคคลจักต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอัน
กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำ
ความผิดนั้นต้องเป็นที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ยกยอกทรัพย์ปล้นทรัพย์การแบ่ง
ประเภทอาชญากรรมได้มีนักอาชญาวิทยาอยู่หลายกลุ่มได้จำแนกประเภทของอาชญากรรมไว้เพื่อ
ประโยชน์ในการอธิบายลักษณะที่แตกต่างกันโดยสามารถจัดเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มแรก จำแนกอาชญากรรมเป็น 9 ประเภท ได้แก่ (1) อาชญากรรมประเภทที่ใช้
ความรุนแรงประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย (Violent Personal Crime) เช่น การประทุษร้ายต่อบุคคล
การใช้อาวุธทำร้ายร่างกายบุคคลอื่น (2) อาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเป็นครั้งคราว
(Occasional Property Crime) เช่น การลักทรัพย์การขโมยรถยนต์การทำให้เสียทรัพย์ (3)
อาชญากรรมประเภทที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นช่องทาง (Occasional Crime) เช่น การทุจริตใน
หน่วยงานหรือบริษัทของตนเองโดยการแสวงหาช่องทางและโอกาสในการประกอบอาชญากรรม (4)

อาชญากรรมทางการเมือง (Political Crime) เช่น การวางระเบิดสถานที่สำคัญการจี้เครื่องบินการจับตัวประกัน (5) อาชญากรรมประเภทที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (Public Order) เช่น พวกค้ายาเสพติดกลุ่มผู้ค้าประเวณี (6) อาชญากรรมประเภททั่วไป (Conventional Crime) เช่น การฉกชิงวิ่งราวการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกายกันเล็กๆ น้อยๆ (7) อาชญากรรมประเภทมืออาชีพ (Professional Crime) เช่น กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพโดยวิธีการผิดกฎหมายในขณะที่ผู้อื่นประกอบอาชีพโดยสุจริต (8) อาชญากรรมองค์กร (Organized Crime) เช่น พวกแก๊งมาเฟีย แก๊งอิทธิพลอยู่เบื้องหลังนักการเมือง เป็นอาชญากรรมองค์กรที่ยากแก่การทำลาย และ (9) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) เช่น องค์กรอาชญากรรมที่สนองความต้องการสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย

กลุ่มที่สอง แบ่งประเภทของอาชญากรรมโดยจัดเป็น 4 กลุ่มคือ (1) อาชญากรรมรุนแรง (Violent Crimes) (2) อาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property Crimes) (3) อาชญากรรมคอปขาว อาชญากรรมองค์กรและอาชญากรรมเศรษฐกิจ (White Collar Crime, Organized Crime, and Economic Crime) และ (4) อาชญากรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยทางสังคม (Public Order Crime)

กลุ่มที่สาม เป็นการจำแนกประเภทอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมโดยได้แบ่งอาชญากรรมออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1) คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ เช่น ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกายสาหัส ช่มชืนกระทำความชำเรา กลุ่มที่ 2) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ฉ้อโกงประชาชน รับของโจร ลักพาเรียกค่าไถ่ วางเพลิง กลุ่มที่ 3) คดีความผิดพิเศษ เช่น พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์, พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์, พ.ร.บ.สิทธิบัตร, พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า, พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (ป.อาญา), พ.ร.บ.ป่าไม้, พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ, พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ, พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า, พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม, พ.ร.บ.เลื่อยโซยนต์, พ.ร.บ.การขุดดินและถมดิน, พ.ร.บ.ศุลกากร, พ.ร.บ.ฟอกเงิน, พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา และ กลุ่มที่ 4) ความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เช่น ยาเสพติด อาวุธและวัตถุระเบิด การพนัน ความผิดเกี่ยวกับวัตถุ สื้อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สรุปได้ว่าอาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมืองซึ่งมีความผิดที่จะต้องได้รับโทษทางอาญา ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ริบทรัพย์สิน ปรับ ซึ่งมี 4 ประเภท คือ 1) คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ 2) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3) คดีความผิดพิเศษ และ 4) ความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

2.2 แนวคิดการบริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสมัยใหม่

แนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันอาชญากรรมสมัยใหม่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกอบด้วย “5 ทฤษฎี 1 หลักการ” (Suphisarn Phakdeenaruenart. 2012 : 27) คือ 1) ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) การทำหน้าที่จับผู้ร้าย 2) ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Police Community Relation) ทำหน้าที่เป็นเพื่อนของชุมชนช่วยลดความขัดแย้งและเพิ่มช่อง

ทางการสื่อสารระหว่างตำรวจกับประชาชน 3) ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ 4) ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design) ทำหน้าที่เป็นนักวางแผนป้องกัน 5) ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Window) ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจตราความเรียบร้อยเมื่อพบปัญหาให้รีบแก้ไขทันทีก่อนที่ปัญหาเล็กๆ จะลุกลามกลายเป็นเรื่องใหญ่ ในส่วนของ 1 หลักการ คือ 6) หลักการพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นนักวิเคราะห์และแก้ปัญหา (Community Oriented Policing and Problem Solving) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) มีหลักการ คือ การใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบออกตรวจท้องที่ มีการจัดสายตรวจแบบต่างๆ และเขตตรวจ เน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำความผิดของคนร้าย มุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการตรวจท้องที่ และหากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างและคนร้ายไม่กล้ากระทำความผิด ซึ่งแนวทางนี้ถือเป็นการดำเนินการลดปัญหาอาชญากรรมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น บุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ หรือแม้กระทั่งคนในชุมชนเองเป็นเพียงผู้ช่วยให้ข้อมูลหรือมีส่วนร่วมตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการเท่านั้น

2.2.2 ทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Police Community Relation Theory) มีหลักการคือ เน้นการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนให้ความร่วมมือแจ้งข่าวหรือเบาะแสอาชญากรรมมากขึ้น

2.2.3 ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design) หลักการนี้เป็นแนวทางการป้องกันอาชญากรรมที่เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อปัญหาอาชญากรรมในชุมชน โดยหลักการแล้ว เราสามารถวางแผนเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือออกแบบสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งสภาพแวดล้อมรูปธรรมและนามธรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้โดยทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบุคคลหรือทรัพย์สินได้ง่าย อันเป็นการปิดกั้นหรือลดช่องโอกาสในการก่อเหตุของคนร้าย

2.2.4 ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) หลักการนี้เป็นแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมแนวใหม่ที่ว่า ตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกันโดยใช้ความริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ตลอดจนสภาพการไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางสังคมและทางกายภาพในชุมชนต่างๆ ได้ การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้นหน่วยงานตำรวจจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสุจริตชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นๆ โดยเปิดโอกาสให้เขามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะในการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา และร่วมพัฒนาศักยภาพความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน หรืออีกนัยหนึ่งหลักการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เป็นหลักการการทำงานของตำรวจซึ่งส่งเสริม สนับสนุน แก่ต้นเหตุเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของชุมชน โดยใช้เทคนิคการแก้ที่ต้นเหตุของปัญหาด้วยความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน

2.2.5 ทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory) หลักการนี้เป็นทฤษฎีที่สอดคล้องกับทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน เป็นแนวความคิดที่นำมาประยุกต์ใช้กับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่า หากปล่อยให้หน้าต่างบ้านหรือรถยนต์แตกเสียหายโดยไม่

มีการซ่อมแซม คนทั่วไปก็จะคิดว่าเจ้าของไม่สนใจ ต่อมาก็จะมีคนขว้างหรือทำลายกระจุกบานอื่นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งบ้านเรือนหรือรถยนต์เสียหายชำรุดทรุดโทรมมาก ยากต่อการซ่อมแซมให้กลับไปสู่สภาพเดิม ดังนั้น เมื่อหน้าต่างแตกแม้เพียงเล็กน้อยก็ต้องรีบซ่อมแซม เมื่อนำมาเทียบเคียงกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน เช่น หากเกิดปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย (Disorder) ปัญหาความสกปรกหรือปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในชุมชน (Quality Of Life Problems) แล้วปล่อยทิ้งไว้โดยไม่มีใครสนใจ ชุมชนนั้นจะยิ่งเสื่อมโทรมลงไปเรื่อยๆ แล้วจะก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมหรือยาเสพติดตามมาภายหลัง ดังนั้น การแก้ไขปัญหอาชญากรรมต้องสนใจจัดการปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ปัญหาความไร้ระเบียบและปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนด้วย ถ้าชุมชนใดมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยก็จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดลดลงไปด้วย

2.2.6 หลักการพัฒนาและแก้ปัญหาที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชน (Community Oriented Policing and Problem Solving) เป็นหลักการที่เน้นการปฏิบัติงานร่วมกับหุ้นส่วนต่างๆ ในการแก้ไขปัญหให้กับชุมชน ได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเปลี่ยนแนวความคิดและทัศนคติจากกระบวนทัศน์การบังคับใช้กฎหมายเป็นกระบวนทัศน์หลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหที่พลิกผันไปตามแนวทางของชุมชนที่เน้นการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหในชุมชนร่วมกับหุ้นส่วนต่างๆ และในภาคส่วนชุมชนเองคนในชุมชนต้องเปลี่ยนทัศนคติที่ว่า การแก้ไขปัญหอาชญากรรมเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายเดียวมาเป็นการร่วมกันทำงานแก้ไขปัญหในลักษณะหุ้นส่วนเช่นกัน 2) การแสวงหาหุ้นส่วนในชุมชน (Community Partnership) การร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมและความไร้ระเบียบในชุมชนนั้นมีหลักการที่สำคัญคือ ต้องให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกรักชุมชน จนกระทั่งหุ้นส่วนเหล่านั้นมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นหุ้นส่วนในชุมชนและมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยและความสงบสุขของชุมชนเสมือนเป็นพิทักษ์สันติราษฎร์หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็น “ผู้พิทักษ์รับใช้ชุมชน” (The Community Knight) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตำรวจสำคัญที่ว่า “ตำรวจ คือ ประชาชน ประชาชน คือ ตำรวจ” นั่นเอง และ 3) การร่วมกันแก้ไขปัญหต่างๆ (Problem Solving) ที่เกิดขึ้นในชุมชน (Suphisarn Phakdeenaruenart. 2012 : 488-491)

ปัจจัยความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

1. ความหมายของปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ การที่ประชาชนมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่นของชุมชนในทางที่จะสร้างความเข้าใจและทำงานร่วมกัน (Amupharb Thiralarb. 1985 : 61) ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะเป็นผู้มีส่วนอย่างมากในกระบวนการพัฒนาทั้งในแง่ของการตัดสินใจ การดำเนินงาน ผลประโยชน์ และการประเมินผล (Prathan Suwanmongkon, อ้างถึงใน Amupharb Thiralarb. 1985 : 59) นอกจากนี้ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีบทบาทในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดี ความเชื่อมั่นและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนด้วย (Sawan Amornwiwat. 1989 : 96) และสอดคล้องกับแนวคิดของ เฮอร์เบิร์ต แกน (Gans. 1971 : 24, อ้างถึงใน Kanphirom Boonyarathi. 1984 : 11) ที่กล่าวว่าถ้าการมีปฏิสัมพันธ์ทาง

สังคมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความปลอดภัยก่อให้เกิดความสมัคสมานกลมเกลียวและความร่วมมือร่วมใจในการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

นอกจากนี้ความใกล้ชิดยังส่งผลต่อความเชื่อมั่น ศรัทธา ซึ่งความเชื่อมั่นตรงกับภาษาอังกฤษว่า Trust หมายถึง ความเชื่อถือ ความเชื่อใจ ความไว้วางใจ ความมั่นใจ (With Thiangtham. 1998 : 971) ความเชื่อมั่นหรืออาจเรียกว่าความเชื่อถือไว้วางใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการทำงานโดยเฉพาะความเชื่อถือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเนื่องจากหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในหน่วยงานภาครัฐแล้ว หน่วยงานภาครัฐนั้นก็จะไม่มีผลสำคัญและขาดการสนับสนุน นอกจากนี้จะส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือการประสานงานการร่วมปฏิบัติงาน ดังนั้น การสร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนไว้วางใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญอันจะส่งผลต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างมาก นอกจากนี้องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นไว้วางใจที่มีต่อรัฐบาล โดยรายงานในหนังสือ Trust in Government (OECD. 2000 : 28-29) เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานทางจริยธรรม (Ethics Infrastructure) เป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความน่าเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล นอกจากนั้นการมีจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้เป็นอย่างดี ระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐอาจแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรศาสตร์และระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐนั้นๆ ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐนั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยมีพื้นฐานการทำงานอยู่บนหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ความเชื่อมั่นเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวโดยจะทำหน้าที่ในการกำกับความคิดและความรู้สึกในปัญหาต่างๆ และจะแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมที่ปรากฏต่อบุคคลภายนอกซึ่งก็คือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ความเชื่อมั่นไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในตัวเองแต่รวมถึงความเชื่อมั่นในผู้อื่นด้วย (Theerapharb Wattanawijarn. 2002 : 127-128)

สรุปได้ว่า ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน ได้แก่ การเคยปฏิบัติงานร่วมกัน ความสนิทสนมคุ้นเคย การเข้าใจสภาพปัญหาของชุมชน การพบปะ พูดคุย เยี่ยมเยียน และการรู้จักหรือไว้วางใจ เพื่อความเชื่อมั่นในการทำงานร่วมกัน

2. ความสำคัญของปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน คือ ทำให้เกิดความไว้วางใจและวางใจในการร่วมมือกันในการป้องกันอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นการรายงานข่าว การให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ หรือวางแผนทางในการป้องกันอาชญากรรมในด้านต่างๆ ความคุ้นเคยหรือความใกล้ชิดส่วนตัวจึงมีผลมากในการแจ้งเหตุ หรือเบาะแสต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Khuanchai Attano. 2015 : 183) นอกจากนี้ Chayanon Meesati (2000 : 78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการป้องกันอาชญากรรม อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมากจะมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

มากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อย แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน คือ การสร้างความศรัทธาให้กับประชาชน เพราะแม้ประชาชนที่ไม่สนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่หากประชาชนมีศรัทธาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้ว ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์โดยปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการตำรวจทุกคนเป็นตำรวจมวลชนสัมพันธ์เพื่อแสวงหาความร่วมมือและลดช่องว่างระหว่างตำรวจกับประชาชนด้วยการเข้าถึงกลุ่มมวลชนในชุมชนเพื่อทราบกรอบและแนวทางในการเข้าถึงจุดกำเนิดของอาชญากรรมด้านต่างๆ ในชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเพิ่มความถี่ในการพบปะกับประชาชนเพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกัน สร้างมิตรสัมพันธ์อันดีต่อกัน และกระจายความรับผิดชอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนให้รับผิดชอบพื้นที่ที่มีความคุ้นเคยหรือชาวบ้านให้ความเชื่อใจ หรือไม่เห็นตำรวจเป็นคนแปลกหน้า (Khuanchai Attano. 2015 : 187)

สาระสำคัญเกี่ยวกับโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (ครูตำรวจแดร์)

1. ความเป็นมาของโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำโครงการที่มีหลักการเพื่อสร้างความใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชน ได้รู้จัก ไว้วางใจ มีความเชื่อมั่นในการทำงานร่วมกันและรู้สึกอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนร่วมกัน ซึ่งหนึ่งในโครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีและสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการโครงการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานเกือบ 20 ปี แล้ว คือโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (Drug Abuse Resistant Education ; D.A.R.E.) ซึ่งโครงการ D.A.R.E. ก่อตั้งเมื่อเดือนSeptember ค.ศ.1983 โดยกรมตำรวจเมืองลอสแอนเจลิสกับเขตการศึกษาร่วมเมืองลอสแอนเจลิส เป็นหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดซึ่งพัฒนาโดยนักวิชาการด้านการศึกษาและสอนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบ โครงการนี้เป็นโครงการที่ประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นการรวมพลังของสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในสังคมได้แก่สถาบันตำรวจ สถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว จึงก่อกำเนิดองค์กร D.A.R.E. International ขึ้น สำหรับโครงการ D.A.R.E. ประเทศไทยนั้น อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลตรีสนั่น ขจร ประศาสน์) พร้อมด้วยอดีต ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก) และคณะ ได้เดินทางไปเยือนประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อศึกษาดูงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามคำเชิญของหน่วยปราบปรามยาเสพติดสหรัฐอเมริกา (DEA) ระหว่างวันที่ 11-19 November พ.ศ.2541 เห็นว่าโครงการ D.A.R.E. เป็นการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมพิเศษไปให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยของยาเสพติดแก่เยาวชนในสถานศึกษาให้รู้จักแนวทางการปฏิเสธยาเสพติดอย่างเด็ดขาด และเห็นว่าโครงการลักษณะนี้ฝ่ายไทยน่าจะนำมาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมได้ โดยหน่วยปราบปรามยาเสพติดสหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะจัดผู้เชี่ยวชาญมาฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจไทยในโอกาสต่อไป

ต่อมากระทรวงมหาดไทยโดยปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท. 0214.3/135 ลงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2542 แจ้งว่าตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี รายงานผลการเดินทางเยือนประเทศสหรัฐอเมริกาของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้แจ้งว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วได้

มีปัญหาว่าเห็นควรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ดำเนินการให้เป็นไปตามบัญชาของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ภายหลังจากที่กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดได้รับคำสั่งมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ก็ได้เริ่มติดต่อประสานงานกับองค์กร D.A.R.E. International ต่อมาไม่นานโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน หรือ โครงการ D.A.R.E. ประเทศไทยก็ถือกำเนิดขึ้น (Sombud Udonsan. 2014 : 16-18)

2. ลักษณะสำคัญของโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน

โครงการ D.A.R.E. เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับเด็กนักเรียนโดยใช้กลไกการศึกษา ทำการสอนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษของโครงการ D.A.R.E. เรียกว่า “ครูตำรวจแดร์” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของโครงการที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การให้พื้นฐานความรู้กับนักเรียน เกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สิ่งเสพติด ซึ่งนอกจากผลกระทบที่มีต่อร่างกายแล้วยังมีผลกระทบไปถึงด้านอื่นๆ ในชีวิตของนักเรียน ได้แก่ ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจอีกด้วย 2) โครงการ D.A.R.E. มุ่งที่จะสร้างทักษะและวิธีการในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถตัดสินใจได้บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถต่อต้านการใช้สิ่งเสพติดตลอดจนแรงกดดันจากเพื่อนร่วมวัย และ 3) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งของโครงการ คือ การเสนอทางเลือกให้กับนักเรียนนอกเหนือจากการที่นักเรียนจะหันไปใช้สิ่งเสพติดและการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งเด็กนักเรียนจะได้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงเมื่อถูกชักชวน โดยใช้รูปแบบการตัดสินใจแบบแดร์ ได้แก่ 1) ระบุปัญหา 2) ประเมินทางเลือก 3) ตัดสินใจเลือก และ 4) ประเมินผล โครงการ D.A.R.E. เป็นโครงการที่ออกแบบมาสำหรับใช้กับนักเรียนกลุ่มก่อนวัยเสี่ยง ซึ่งแตกต่างไปจากโครงการที่ถูกออกแบบมาเพื่อใช้กับนักเรียนที่จัดอยู่ในประเภท “กลุ่มเสี่ยง” โดยเฉพาะ โครงการนี้มุ่งไปที่เด็กนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 และปีที่ 6 เป็นหลัก เนื่องจากผลการวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่าเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่เปิดรับต่อข้อมูลในการต่อต้านการใช้สิ่งเสพติดได้ดีที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ใกล้จะเข้าสู่ช่วงของการอยากรู้อยากลอง

หลักสูตรของ D.A.R.E. ประเทศไทยเป็นความพยายามร่วมกันระหว่างครูตำรวจแดร์ โรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อเสนอแนะหลักสูตรการให้ความรู้ในห้องเรียนเพื่อป้องกันหรือลดปัญหาการใช้ยาเสพติดและความรุนแรงในหมู่เด็กและเยาวชน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นครูตำรวจแดร์จะเป็นฝ่ายเข้าไปเสนอหลักสูตรต่อโรงเรียนเพื่อวางแผนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา ซึ่งโครงสร้างหลักสูตร D.A.R.E. ประกอบด้วยบทเรียน 10 บท แต่ละบทครูตำรวจแดร์จะใช้เวลาสอนประมาณ 45-60 นาที ควบคู่ไปกับกิจกรรมเสริมต่างๆ ที่ครูประจำชั้นจะเชื่อมโยงเข้ากับการสอนในวิชาอื่นๆ ครูตำรวจแดร์จะได้รับมอบหมายให้มาที่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน ในหนึ่งภาคเรียนเพื่อสอนบทเรียนในแต่ละสัปดาห์ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (Sombud Udonsan. 2014 : 19-20) การดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน ได้รับความสนใจทั้งจากโรงเรียนในสังกัดภาครัฐและโรงเรียนในสังกัดภาคเอกชน ซึ่งตระหนักต่อสภาพปัญหาของสังคมที่เกิดจากผลของการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาของยาเสพติดเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันแก้ไขอย่างเต็มที่และเต็มกำลัง (Sombud Udonsan. 2014 : 54)

วิเคราะห์ครูตำรวจตระเวนชายแดนกับปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียน

เด็กนักเรียนโดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและอารมณ์ ซึ่งมีสภาพอารมณ์ที่มีความแปรปรวนสูง มีความอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง จึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งอาจเป็นทั้งผู้ก่อเหตุหรือเป็นเหยื่อของอาชญากรรม การทำให้เด็กนักเรียนเกิดความไว้วางใจต่อใจมีความสนิทสนมคุ้นเคยและมีความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมทำให้เด็กนักเรียนเกิดความไว้วางใจซึ่งส่งผลต่อการร่วมมือกันในการป้องกันอาชญากรรม ดังนั้น ครูตำรวจตระเวนชายแดนจึงเป็นความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียน

ครูตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (Drug Abuse Resistant Education ; D.A.R.E.) เป็นผู้ถ่ายทอดพื้นฐานความรู้ให้กับนักเรียนเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สิ่งเสพติด การสร้างทักษะและวิธีการในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถต่อต้านการใช้สิ่งเสพติดตลอดจนแรงกดดันจากเพื่อนร่วมวัย ตลอดจนการเสนอทางเลือกให้กับนักเรียนนอกเหนือจากการที่เด็กนักเรียนจะหันไปใช้สิ่งเสพติดและการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ครูตำรวจตระเวนชายแดนจึงเป็นโครงการที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กนักเรียน ครู บิดามารดา และสมาชิกในชุมชน ซึ่งการดำเนินโครงการได้รับความสนใจเป็นอย่างดีทั้งจากโรงเรียนในสังกัดภาครัฐและโรงเรียนในสังกัดภาคเอกชน ครูตำรวจตระเวนชายแดนจึงเป็นโครงการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียนโดยใช้กลไกการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นครูตำรวจตระเวนชายแดนจะเป็นฝ่ายเข้าไปเสนอหลักสูตรต่อโรงเรียนเพื่อวางแผนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาซึ่งเป็นการวางแผนการเรียนการสอนในระยะสั้น และอาจมีบางโรงเรียนที่ไม่ได้รับการติดต่อจากวิทยากรครูตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อเสนอหลักสูตร เป็นผลให้การดำเนินโครงการได้ไม่ครบถ้วนทุกโรงเรียนซึ่งเป็นข้อจำกัดในการดำเนินการตามโครงการ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เด็กนักเรียนโดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนเนื่องจากเป็นวัยที่มีความอยากรู้ อยากเห็น จึงอาจเป็นทั้งผู้ก่อเหตุหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนนั้น ลำพังเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายเดียวจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแสวงหาความร่วมมือด้วยการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กนักเรียน ครู บิดามารดา และสมาชิกในชุมชน จึงเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามแนวคิดการบริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสมัยใหม่ ซึ่งปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ดังนั้น การสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน ทำให้เด็กนักเรียนไม่รู้สึกว่าการที่ตำรวจเป็นคนแปลกหน้า ย่อมส่งผลต่อความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดกับเด็กนักเรียน และโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนซึ่งทำการสอนโดยครูตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็น

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษ ทำหน้าที่เสริมสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับนักเรียนเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สิ่งเสพติด การสร้างทักษะและวิธีการในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และการเสนอทางเลือกให้กับนักเรียน ซึ่งเด็กนักเรียนจะได้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงเมื่อถูกชักชวน โดยใช้รูปแบบการตัดสินใจแบบแตรได้แก่ ระบุปัญหา ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือก และประเมินผล ครูตำรวจแตรจึงเป็นโครงการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นว่าครูตำรวจแตรเป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพในการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน แต่เนื่องจากปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นครูตำรวจแตรจะเป็นฝ่ายเข้าไปเสนอหลักสูตรต่อโรงเรียนเพื่อวางแผนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาซึ่งเป็นการวางแผนการเรียนการสอนในระยะสั้น และอาจมีบางโรงเรียนที่ไม่ได้รับการติดต่อจากวิทยากรครูตำรวจแตรเพื่อเสนอหลักสูตร เป็นผลให้การดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนได้ไม่ครบถ้วนทุกโรงเรียนซึ่งเป็นข้อจำกัดในการดำเนินการตามโครงการ นอกจากนี้โครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินโครงการกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งเป็นกลุ่มก่อนวัยเสี่ยง แต่เยาวชนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยศึกษาค้นคว้าย่อมมีความอยากรู้ อยากเห็น จึงมีความเสี่ยงต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งอาจเป็นผู้ก่อเหตุหรือตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมเช่นกัน ดังนั้น การเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับเยาวชนนักศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาอาชญากรรม การสร้างทักษะและวิธีการในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเสนอทางเลือกให้กับเยาวชนนักศึกษาดังกล่าว จึงเป็นการสร้างความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนนักศึกษา ทำให้มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมีความไว้วางใจ ไม่รู้สึกว่าการตำรวจเป็นคนแปลกหน้าย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความร่วมมืออันดีในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยบังคับบัญชาในพื้นที่ของตำรวจกับโรงเรียนในการดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน เช่น จำนวนห้องเรียนและวิทยากรครูตำรวจแตร เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้ครบถ้วนทุกโรงเรียนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว และควรขยายผลโครงการไปสู่กลุ่มเยาวชนนักศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับเยาวชนนักศึกษาโดยใช้กลไกการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Arnupharb Thiralarb. (1985). *The Causal Analysis of People's Participation on the Rural Development : Case study of Phiboonmungsdaharn District, Ubonratchathani Province. Master of Political Science Thesis : Thammasat University.*
- Chayanon Meesati. (2000). *The participation in crime prevention of local leaders in Amphoe Sainoi Changwat Nontaburi. Master of Arts (Applied Sociology), Major Field Applied Sociology, Department of Sociology and Anthropology : Kasetsart University.*

- Herbert J. Gans. (1971). "The Uses of Poverty: The Poor Pay All". *Social Policy July-August 1971*: pp. 20-24
- Kanphirom Boonyarithi. (1984). *Community Co-operation with Law Enforcement in Crime Prevention : A Survey Study of Bangkok Residential Areas*. Master of Arts Thesis : Mahidol University.
- Katharat Hiengtragoon. (2012). "Teens : Young Criminals and Crime Victims". *Journal of Thai Justic System*, 5 (2) : May - August 2012, p. 18-20.
- Khuanchai Attano. (2015). *Development of Public Participation in Crime Prevention, Mahasarakham Province*. Doctor of Public Administration Thesis : Rajabhat Mahasarakham University.
- OECD. (2000). *Trust in Government Ethics Measures in OECD Countries*. France : OECD.
- Royal Academy. (1999). *Dictionary of English Sociology*. Bangkok : Amarin Printing Group.
- Sawan Amornwivat. (1989). *Police Community Relations and Peace of People*. Bangkok : Natikul Printing.
- Sombud Udonsan. (2014). *The Evaluation of the Drug Abuse Resistance Education Program of School : Case Study Anuban Phranakhon Si Ayuthaya School and Prachasuksa (Khianghun) School*. Master of Education Thesis : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Suphattra Supharb. (1996). *Social Problem*. 13th ed. Bangkok : Thai Wattana Commercial Co., Ltd.
- Suphisarn Phakdeenaruenart. (2012). *4 Dimensions, Investigation Management : Crime Suppression Division*. Nonburi : Green Apple Graphic Printing.
- Theerapharb Wattanawijarn. (2002). "Manager", *Magazine*, 19 (220),127-128.
- With Thiangtham. (1998). *English-Thai Dictionary : the Most Complete and Modern Version*. Bangkok : Se-ed Ucation.